

ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΣΠΕΡΑΣ

Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὸν Ἐξάψαλμον καὶ τὴν μεγάλην συναπτὴν, ψάλλομεν μετὰ τῶν στίχων τὸ Ἀλληλοῦια εἰς ἦχον πλ. δ', τετράκις, καὶ τὸ Τροπάριον. Ἦχος πλ. δ'.

Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ δειπνοῦ ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβὴς, φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο· καὶ ἀνόμοις κριταῖς, σέ, τὸν δίκαιον Κριτὴν παραδίδωσι. Βλέπε, χρημάτων ἐραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνη χρησάμενον· φεῦγε ἀκόρεστον ψυχὴν, τὴν Διδασκάλω τοιαῦτα τολμήσασαν. Ὁ περὶ πάντας Ἁγαθός, Κύριε, δόξα σοι (τρὶς).

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν (κβ', 1-39)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἤγγιζεν ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἢ λεγομένη Πάσχα. Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. Εἰσηλθε δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα, καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι καὶ στρα-

τηγοῖς τὸ πῶς αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς. Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύρια δοῦναι· καὶ ἐξωμολόγησε, καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.

Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ἧ ἔδει θύεσθαι τὸ Πάσχα, καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· Πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ Πάσχα ἵνα φάγωμεν. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμεν; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἴδου εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βασιτάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται, καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότη τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Κάκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε. Ἀπελθόντες δὲ εὔρον καθὼς εἶρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ Πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ Πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῆ ἔν τῇ βασιλείᾳ τοῦ

Θεοῦ. Καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπε· Λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς· Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ. Καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνήσαι λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. Πλήν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὠρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἶη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται· ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος;

Ἐγὼ δὲ εἶμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν· Ὑμεῖς δὲ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου· καὶ γὰρ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, ἐν τῇ βασιλείᾳ μου καὶ καθίσεσθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ συνιάσαι ὡς τὸν σῖτον· ἐγὼ δὲ ἐδέδηθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σὺ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπε· Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ πρὶν ἢ τρεῖς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τις ὑστερήσατε; Οἱ δὲ εἶπον· Οὐδενός. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλήσῃ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγοράσῃ μάχιραν. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ «Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη»· καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. Οἱ δὲ

εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ᾧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἱκανόν ἐστι. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Μετά, ὁ ν' (50ός) ψαλμὸς (σελ. 24), ὁ ἐπόμενος Κανῶν, οἱ Εἴρμοι ἀνὰ 2, καὶ τὰ τροπάρια ἀνὰ 4.

Ὁ Κανῶν, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀκροστιχὴς εἶναι:

Τῆ ΜΑΚΡᾶ ΠΕΜΠΤῆ ΜΑΚΡΟΝ ΥΜΝΟΝ ΕΞΑΔΩ

Ἰδὴ α'. Ἦχος πλ. β'. Ὁ Εἶρμος.

«**Τ**μηθείση τμᾶται, πόντος ἐρυθρός, κυματοτρόφος δὲ ξηραίνεται βυθός, ὁ αὐτὸς ὁμοῦ ἀόπλοις γεγωνὸς βατός, καὶ πανοπλίταις τάφος. Ἰδὴ δὲ θεοτερπῆς ἀνεμέλπετο, ἐνδόξως δεδόξασται, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν».

Τροπάρια

Ἡ πανταιτία καὶ παρεκτικὴ ζωῆς, ἡ ἄπειρος σοφία τοῦ Θεοῦ, ὠκοδόμησε τὸν οἶκον ἑαυτῆς, ἀγνῆς ἐξ ἀπειράνδρου Μητρός· ναὸν γὰρ σωματικὸν περιθέμενος, ἐνδόξως δεδόξασται, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Μυσταγωγοῦσα φίλους ἑαυτῆς, τὴν ψυχοτρόφον ἐτοιμάζει τράπεζαν, ἀμβροσίας δὲ ἡ ὄντως

σοφία τοῦ Θεοῦ, κερνᾶ κρατῆρα πιστοῖς. Προσέλθωμεν εὐσεβῶς καὶ βοήσωμεν. Ἐνδόξως δεδόξασται, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ἀκουτισθῶμεν, πάντες οἱ πιστοί, συγκαλουμένης ὑψηλῶ κηρύγματι, τῆς ἀκτίστου καὶ ἐμφύτου σοφίας τοῦ Θεοῦ· βοᾶ γάρ· Γεύσασθε καὶ γνόντες, ὅτι Χριστὸς ἐγώ, κράξατε· ἐνδόξως δεδόξασται, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

*Καταβασία. Τμηθείση τμᾶται.
Ἰδὴ γ' Ὁ Εἰρμός.*

«**Κ**ύριος ὢν πάντων, καὶ Κτίστης Θεός, τὸ κτιστὸν ὁ ἀπαθής, πτωχεύσας σεαυτῷ ἠνωσας· καὶ τὸ Πάσχα, οἷς ἔμελλες θανεῖν, αὐτὸς ὢν, σεαυτὸν προετίθης· φάγετε, βοῶν, τὸ Σῶμά μου, καὶ πίστει στερεωθήσεσθε» (δίς).

Τροπάρια

Ρύσιον παντὸς τοῦ βροτείου γένους, τὸ οἰκεῖον, Ἀγαθέ, τοὺς σους μαθητὰς ἐπότισας, εὐφροσύνης ποτήριον πλήσας· αὐτὸς γὰρ σεαυτὸν ἱερούργεις. Πίετε, βοῶν, τὸ αἷμά μου καὶ πίστει στερεωθήσεσθε.

Ἄφρων ἀνὴρ, ὃς ἐν ὑμῖν προδότης, τοῖς οἰκείοις μαθηταῖς προέφη, ὁ ἀνεξίκακος, οὐ μὴ γνώσητε

ταῦτα, καὶ οὗτος ἀσύνητος ὢν, οὐ μὴ συνήσει· ὁ-
μως ἐν ἐμοὶ μείνατε καὶ πίστει στερεωθήσεσθε.

Καταβασία. Κύριος ὢν πάντων.

Κάθισμα. Ἦχος α΄. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ὁ λίμνας καὶ πηγὰς καὶ θαλάσσας ποιήσας,
ταπεινώσιν ἡμᾶς ἐκπαιδεύων ἀρίστην, λεντίω
ζωννύμενος, μαθητῶν πόδας ἔνιψε, ταπεινούμε-
νος, ὑπερβολῇ εὐσπλαγχνίας καὶ ὑμῶν ἡμᾶς ἀπὸ
βαράθρων κακίας, ὁ μόνος φιλόανθρωπος.

Ἔτερον. Ἦχος γ΄. Θείας πίστεως.

Ταπεινούμενος, δι' εὐσπλαγχνίαν, πόδας ἔ-
νιψας τῶν μαθητῶν σου, καὶ πρὸς δρόμον θεῖον
τούτους κατεύθυνας· ἀπαναινόμενος Πέτρος δὲ
νίπτεσθαι, αὐθις τῷ θείῳ ὑπέικει προστάγματι,
ἐκνιπτόμενος, καὶ σοῦ ἐκτενῶς δεόμενος, δωρή-
σασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἔτερον. Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

Συνεσθίων, Δέσποτα, τοῖς Μαθηταῖς σου,
μυστικῶς ἐδήλωσας τὴν παναγίαν σου σφαγὴν,
δι' ἧς φθορᾶς ἐλυτρώθημεν, οἱ τὰ σεπτὰ σου τι-
μῶντες παθήματα.

ᾠδὴ δ΄. Ὁ Εἰρμός.

«**Π**ροκατιδὼν ὁ προφήτης τοῦ μυστηρίου

σου τὸ ἀπόρρητον, Χριστέ, προανεφώνησεν. Ἔθου κραταίαν, ἀγάπησιν ἰσχύος, Πάτερ οἰκτίρμον, τὸν Μονογενῆ Υἱὸν γάρ, Ἄγαθέ, ἰλασμόν εἰς τὸν κόσμον ἀπέστειλας».

Τροπάρια

Ἐπὶ τὸ πάθος τὸ πᾶσι τοῖς ἐξ Ἀδὰμ πηγάσαν ἀπάθειαν, Χριστέ, μολών, τοῖς φίλοις σου εἶπας· μεθ' ὑμῶν, τοῦ Πάσχα μετασχεῖν, τούτου ἐπεθύμησα, τὸν μονογενῆ ἐπεὶ με ἰλασμόν, ὁ Πατὴρ εἰς τὸν κόσμον ἀπέστειλε.

Δόξα.

Μεταλαμβάνων κρατῆρος τοῖς μαθηταῖς ἐβόας, ἀθάνατε. Γενήματος ἀμπέλου δέ, πίομαι λοιπόν, οὐκέτι μεθ' ὑμῶν βιοτεύων· τὸν μονογενῆ ἐπεὶ με ἰλασμόν, ὁ Πατὴρ εἰς τὸν κόσμον ἀπέστειλε.

Καὶ νῦν.

Πόμα καινὸν ὑπὲρ λόγον, ἐγὼ φημι ἐν τῇ Βασιλείᾳ μου, Χριστέ, τοῖς φίλοις πίομαι, ὥστε γὰρ θεοῖς Θεὸς ὑμῖν, συνέσομαι εἶπας· τὸν μονογενῆ καὶ γὰρ με ἰλασμόν, ὁ Πατὴρ εἰς τὸν κόσμον ἀπέστειλε.

*Καταβασία. Προκατιδὼν ὁ προφήτης.
Ψδὴ ε΄. Ὁ Εἰρμός.*

«**Τ**ῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης, συνδεόμενοι οἱ ἀπόστολοι, τῷ δεσπύζοντι τῶν ὄλων, ἑαυτοὺς Χριστῷ ἀναθέμενοι, ὡραίους πόδας ἐξατενίζοντο, εὐαγγελιζόμενοι πᾶσιν εἰρήνην» (δίς).

Τροπάρια

Ἡ τὸ ἄσχετον κρατοῦσα, καὶ ὑπερῶον ἐν αἰθέρι ὕδωρ, ἡ ἀβύσσους χαλινοῦσα καὶ θαλάσσας ἀναχαιτίζουσα, Θεοῦ σοφία, ὕδωρ νιπτῆρι βάλλει, πόδας ἀποπλύνει δὲ δούλων Δεσπότης.

Μαθηταῖς ὑποδεικνύει, ταπεινώσεως ὁ Δεσπότης τύπον, ὁ νεφέλαις δὲ τὸν πόλον περιβάλλων, ζώννυται λέντιον, καὶ κάμπτει γόνυ, δούλων ἐκπλῦναι πόδας, οὗ ἐν τῇ χειρὶ πνοὴ πάντων τῶν ὄντων.

*Καταβασία. Τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης.
Ψδὴ στ΄. Ὁ Εἰρμός.*

«**Ἄ**βυσσος ἐσχάτη ἀμαρτημάτων ἐκύκλωσέ με καὶ τὸν κλύδωνα μηκέτι φέρω, ὡς ὁ Ἰωνᾶς, τῷ Δεσπότη βρωῖ σοι· ἐκ φθορᾶς με ἀνάγαγε» (δίς).

Τροπάρια

Κύριον φωνεῖτε, ᾧ μαθηταί, καὶ διδάσκαλόν

με, καὶ γὰρ πέφυκα, Σωτήρ, ἐβόας· διὸ μιμεῖσθε τὸν τύπον, ὃν τρόπον ἐν ἔμοι ἐθεάσασθε.

Ρύπον τις μὴ ἔχων ἀπορριφθῆναι, οὐ δεῖται πόδας· καθαροί, ὡς μαθηταί, ὑμεῖς δέ, ἀλλ' οὐχὶ πάντες· ροπή γὰρ ἀτάκτως, ἐξ ὑμῶν μαίνεται.

Καταβασία. Ἄβυσσος ἐσχάτη.

Κοντάκιον. Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τὸν ἄρτον λαβῶν, εἰς χεῖρας ὁ προδότης, κρυφίως αὐτὰς ἐκτείνει καὶ λαμβάνει τὴν τιμὴν τοῦ Πλάσαντος, ταῖς οἰκείαις χερσὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀδιόρθωτος ἔμεινεν Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος.

Ὁ Οἶκος.

Τῆ μυστικῇ ἐν φόβῳ τραπέζῃ προσεγγίσαντες πάντες, καθαραῖς ταῖς ψυχαῖς, τὸν ἄρτον ὑποδεξώμεθα, συμπαραμένοντες τῷ Δεσπότη, ἵνα ἴδωμεν τοὺς πόδας πῶς ἀπονίπτει τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσει τῷ λεντίῳ, καὶ ποιήσωμεν ὡσπερ κατείδομεν, ἀλλήλοις ὑποταγέντες καὶ ἀλλήλων τοὺς πόδας ἐκπλύνοντες· αὐτὸς γὰρ ὁ Χριστὸς οὕτως ἐκέλευσε τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς, ὡς προέφησεν· ἀλλ' οὐκ ἤκουσεν Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος.

Τὸ Μηνολόγιον, καὶ ἔπειτα τὸ παρόν.

Τῆ Ἁγία καὶ Μεγάλη Πέμπτη, οἱ τὰ πάντα καλῶς διαταξάμενοι θεῖοι Πατέρες, ἀλληλοδιαδόχως ἔκ τε τῶν θείων ἀποστόλων καὶ τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων παραδεδώκασις ἡμῖν τέσσαρά τινα ἑορτάζειν· τὸν ἱερὸν Νιπτῆρα, τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον (δηλαδὴ τὴν παράδοσις τῶν καθ' ἡμᾶς φρικτῶν Μυστηρίων), τὴν ὑπερφυᾶ Προσευχὴν, καὶ τὴν προδοσίαν αὐτήν.

Στίχοι εἰς τὸν ἱερὸν Νιπτῆρα.

Νίπτει μαθητῶν ἑσπέρας Θεὸς πόδας,
Οὗ ποῦς πατῶν ἦν εἰς Ἐδὲμ δειλῆς πάλαι.

Εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον.

Διπλοῦς ὁ Δεῖπνος. Πάσχα γὰρ νόμου φέρει.
Καὶ Πάσχα καινόν, Αἷμα, Σῶμα Δεσπότου.

Εἰς τὴν ὑπερφυᾶ Προσευχὴν.

Προσεύχη, καὶ φόβητρα, θρόμβοι αἱμάτων,
Χριστέ, προσώπου· παραιτούμενος δῆθεν
θάνατον, ἐχθρὸν ἐν τούτοις φενακίζων.

Εἰς τὴν Προσοδίαν.

Τί δεῖ μαχαιρῶν; τί ξύλων, λαοπλάνοι;
Πρὸς τὸν θανεῖν πρόθυμον εἰς κόσμου λύτρον;
Τῆ ἀφάτω σου εὐσπλαγχνίᾳ Χριστέ ὁ Θεὸς

ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ἰδὴ ζ'. Ὁ Εἰρμός.

«**Ο**ἱ παῖδες ἐν Βαβυλῶνι, καμίνου φλόγα οὐκ ἔπτηξαν, ἀλλ' ἐν μέσῳ φλογὸς ἐμβληθέντες, δροσιζόμενοι ἔψαλλον· Εὐλογητὸς εἶ Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν».

Τροπάρια

Νευστάζων κάραν Ἰούδας, κακὰ προβλέπων ἐκίνησεν, εὐκαιρίαν ζητῶν παραδοῦναι τὸν Κριτὴν εἰς κατάκρισιν, ὃς πάντων ἐστὶ Κύριος καὶ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἵμῖν ὁ Χριστὸς τοῖς φίλοις ἐβόα· εἷς παραδώσει με· εὐφροσύνης λαθόντες, ἀγωνία καὶ λύπη συνείχοντο· Τίς οὗτος; φράσον λέγοντες, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.

Μεθ' ὅστις ἐμοῦ τὴν χεῖρα, τρυβλίῳ βάλλει θρασύτητι, τοῦτο πλὴν καλὸν ἦν, πύλας βίου περάσαι μηδέποτε· τοῦτον ὃς ἦν ἐδήλου δέ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.

Καταβασία. Οἱ παῖδες ἐν Βαβυλῶνι.

Ἰδὴ η'. Ὁ Εἰρμός.

«**Ν**όμων πατρῶων οἱ μακαριστοί, ἐν Βαβυλῶνι νέοι προκινδυνεύοντες, βασιλεύοντος κατέ-

πτυσαν, προσταγῆς ἀλογίστου· καὶ συνημμένοι, ᾧ οὐκ ἔχωνεύθησαν πυρί, τοῦ κρατοῦντος ἐπάξιον ἀνέμελλον τὸν ὕμνον· Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε τὰ ἔργα, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας».

Τροπάρια

Οἱ δαιτυμόνες οἱ μακαριστοί, ἐν τῇ Σιών τῷ Λόγῳ προσκατερήσαντες, οἱ ἀπόστολοι παρείποντο, τῷ ποιμένι ὡς ἄρνες, καὶ συνημμένοι ᾧ οὐκ ἔχωρίσθησαν Χριστῷ, θείῳ λόγῳ τρεφόμενοι, εὐχαρίστως ἐβόων· Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε τὰ ἔργα, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Νόμου φιλίας ὁ δυσώνυμος Ἰσκαριώτης γνώμη ἐπιλαθόμενος, οὓς ἐνίψατο ἠτύτρεπισε πρὸς προδοσίαν πόδας· καὶ σοῦ ἐσθίων ἄρτον, Σῶμα Θεῖον, ἐπῆρε πτερνισμόν ἐπὶ σέ, Χριστέ, καὶ βοᾶν οὐ συνῆκε· Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε τὰ ἔργα, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἐδεξιούτο τὸ λυτήριον τῆς ἀμαρτίας σῶμα, ὁ ἀσυνείδητος, καὶ τὸ Αἷμα τὸ χεόμενον ὑπὲρ κόσμου, τὸ θεῖον, ἀλλ' οὐκ ἠδεῖτο πίνων, ὁ ἐπίπρασπε τιμῆς, οὐ κακία προσώχθισε καὶ βοᾶν οὐ συνῆκε· Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε τὰ ἔργα, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Αίνοῦμε, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.

Καταβασία. Νόμων πατρῶων οἱ μακαριστοί.

Ἐκφώνησις: Τὴν Θεοτόκον...

Ἰδὴ θ'. Ὁ Εἰρμός.

«**Ξ**ενίας δεσποτικῆς καὶ ἀθανάτου τραπέζης, ἐν ὑπερώῳ τόπῳ, ταῖς ὑψηλαῖς φρεσί, πιστοί, δεῦτε ἀπολαύσωμεν, ἐπαναβεβηκότα λόγον, ἐκ τοῦ Λόγου μαθόντες, ὃν μεγαλύνομεν».

Τροπάρια

Ἄπιτε, τοῖς μαθηταῖς ὁ Λόγος ἔφη, τὸ Πάσχα ἐν ὑπερώῳ τόπῳ, ὧ νοῦς ἐνίδρυται, οἷς μυσταγωγῶ σκευάσατε, ἀζύμῳ ἀληθείας λόγῳ, τὸ στερρὸν δὲ τῆς χάριτος μεγαλύνατε.

Δημιουργὸν ὁ Πατήρ, πρὸ τῶν αἰώνων σοφίαν γεννᾷ, ἀρχὴν ὁδῶν με, εἰς ἔργα ἔκτισε, τὰ νῦν μυστικῶς τελούμενα· Λόγος γὰρ ἄκτιστος ὢν φύσει, τὰς φωνὰς οἰκειοῦμαι, οὗ νῦν προσεῖληφα.

Ὡς ἄνθρωπος ὑπάρχων οὐσία, οὐ φαντασία, οὕτω Θεὸς τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιδόσεως, ἡ φύσις ἡ ἐνωθεῖσά μοι· Χριστὸν ἕνα, διό με γνῶτε, τὰ ἐξ ὧν, ἐν οἷς, ἅπερ πέφυκα σώζοντα.

Καταβασία. Ξενίας δεσποτικῆς.

Ἔπειτα τὸ Ἐξαποστειλάριον. Ἦχος γ'.

Τὸν νυμφῶνά σου βλέπω, Σωτήρ μου κεκοσμημένον, καὶ ἔνδυμα οὐκ ἔχω, ἵνα εἰσέλθω ἐν αὐτῷ· λάμπρυνόν μου τὴν στολὴν τῆς ψυχῆς, Φωτοδότα καὶ σῶσόν με (τρὶς).

Αἶνοι. Στιχηρὰ Ἰδιόμελα.

Ἦχος β'.

Συντρέχει λοιπόν, τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα τὸν Δημιουργὸν καὶ Κτίστην τῶν πάντων, Πιλάτῳ παραδώσῃ· ὦ τῶν ἀνόμων! ὦ τῶν ἀπίστων! ὅτι τὸν ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, εἰς κρίσιν εὐτρεπίζουσι· τὸν ἰώμενον τὰ πάθη, πρὸς πάθος ἐτοιμάζουσι· Κύριε μακρόθυμε, μέγα σου τὸ ἔλεος, δόξα σοι.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Ἰούδας ὁ παράνομος, Κύριε, ὁ βάψας ἐν τῷ δειπνῷ τὴν χεῖρα, ἐν τῷ τρυβλίῳ μετὰ σοῦ, ἐξέτεινεν ἀνόμως τὰς χεῖρας τοῦ λαβεῖν ἀργύρια· καὶ ὁ τοῦ μύρου λογισάμενος τιμὴν, σὲ τὸν ἀτίμητον οὐκ ἔφριξε πωλῆσαι· ὁ τοὺς πόδας ὑφάπλώσας ἐπὶ τὸ νίψαι, τὸν Δεσπότην κατεφίλησε δολίως, εἰς τὸ προδοῦναι τοῖς ἀνόμοις· χοροῦ δὲ

ἀποστόλων ριφείς, καὶ τὰ τριάκοντα ρίψας ἀργύρια, Σοῦ τὴν τριήμερον Ἀνάστασιν οὐκ εἶδε, δι' ἧς ἐλέησον ἡμᾶς.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Ἰούδας ὁ προδότης δόλιος ὢν, δολίῳ φιλήματι παρέδωκε τὸν Σωτῆρα Κύριον· τὸν Δεσπότην τῶν ἀπάντων, ὡς δοῦλον πέπρακε τοῖς παρανόμοις· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν, οὕτως ἠκολούθει ὁ Ἄμνός ὁ τοῦ Θεοῦ, ὁ Υἱὸς ὁ τοῦ Πατρός, ὁ μόνος πολυέλεος.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Ἰούδας ὁ δοῦλος καὶ δόλιος, ὁ μαθητῆς καὶ ἐπίβουλος, ὁ φίλος καὶ διάβολος, ἐκ τῶν ἔργων ἀπεφάνθη· ἠκολούθει γὰρ τῷ Διδασκάλῳ καὶ καθ' ἑαυτὸν ἐμελέτα τὴν προδοσίαν· ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ· παραδώσω τοῦτον, καὶ κερδήσω τὰ συναχθέντα χρήματα· ἐπεζήτει δὲ καὶ τὸ μύρον πραθῆναι, καὶ τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατηθῆναι· ἀπέδωκεν ἀσπασμόν, παρέδωκε τὸν Χριστόν, καὶ ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν οὕτως ἠκολούθει, ὁ μόνος εὐσπλαγχνος καὶ φιλόανθρωπος.

Δόξα· καὶ νῦν. Ἦχος ὁ αὐτός.

Ἦον ἐκήρυξεν ἄμνόν Ἡσαΐας, ἔρχεται ἐπὶ

σφαγὴν ἐκούσιον, καὶ τὸν νῶτον δίδωσιν εἰς μάστιγας, τὰς σιαγόνας εἰς ραπίσματα· τὸ δὲ πρόσωπον οὐκ ἀπεστράφη ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπτυσμάτων· θανάτῳ δὲ ἀσχήμονι καταδικάζεται· πάντα ὁ ἀναμάρτητος ἐκουσίως καταδέχεται, ἵνα πᾶσι δωρήσῃται τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν.

Ἔπειτα· Σοὶ δόξα πρέπει, Κύριε, τό, Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς. Αἴτησις παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἡ ἐκφώνησις.

Εἰς τὰ Ἀπόστιχα ψάλλομεν τὰ παρόντα.

Στιχηρὰ Ἰδιόμελα. Ἦχος πλ. δ'.

Σήμερον τὸ κατὰ τοῦ Χριστοῦ πονηρὸν συνήχθη συνέδριον καὶ κατ' αὐτοῦ κενὰ ἐβουλεύσατο, παραδοῦναι Πιλάτῳ εἰς θάνατον τὸν ἀνεύθυνον. Σήμερον τὴν τῶν χρημάτων ἀγχόνην, Ἰούδας ἑαυτῷ περιτίθησι, καὶ στερεῖται κατ' ἄμφω, ζωῆς προσκαίρου καὶ θείας. Σήμερον Καϊάφας ἄκων προφητεύει, συμφέρει λέγων, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἕνα ἀπολέσθαι· ἦλθε γὰρ ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν τοῦ παθεῖν, ἵνα ἡμᾶς ἐλευθερώσῃ ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Στίχος. Ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμέ πτερνισμόν.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Σήμερον ὁ Ἰούδας, τὸ τῆς φιλοπτωχείας κρύπτει προσωπεῖον, καὶ τῆς πλεονεξίας ἀνακαλύπτει τὴν μορφήν· οὐκέτι τῶν πενήτων φροντίζει, οὐκέτι τὸ μύρον πιπράσκει, τὸ τῆς ἀμαρτωλοῦ, ἀλλὰ τὸ οὐράνιον μύρον, καὶ ἐξ αὐτοῦ νοσφίζονται τὰ ἀργύρια· τρέχει πρὸς Ἰουδαίους, λέγει τοῖς παρανόμοις· Τί μοι θέλετε δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Ὡ τῆς φιλαργυρίας προδότου· εὖωνον ποιεῖται τὴν πρᾶσιν· πρὸς τὴν γνώμην τῶν ἀγοραζόντων, τοῦ πωλουμένου τὴν πραγματείαν ποιεῖται· οὐκ ἀκριβολογεῖται πρὸς τὴν τιμήν, ἀλλ' ὡς δοῦλον φυγάδα ἀπεμπολεῖ· ἔθος γὰρ τοῖς κλέπτουσι, ρίπτειν τὰ τίμια· νῦν ἔβαλε τὰ ἅγια τοῖς κυσὶν ὁ μαθητής· ἡ γὰρ λύσσα τῆς φιλαργυρίας, κατὰ τοῦ ἰδίου δεσπότητος μαίνεσθαι ἐποίησεν αὐτόν· ἦς τὴν πεῖραν φύγωμεν, κράζοντες· Μακρόθυμε Κύριε, δόξα σοι.

Στίχος. Ἐξεπορεύετο ἔξω, καὶ ἐλάλει ἐπὶ τὸ αὐτό...

Ἦχος ὁ αὐτός.

Ὁ τρόπος σου δολιότητος γέμει, παράνομε Ἰούδα· νοσῶν γὰρ φιλαργυρίαν, ἐκέρδησας μι-

σανθρωπίαν· εἰ γὰρ πλοῦτον ἠγάπας, τί τῷ περιπτωχείας διδάσκοντι ἐφοίτας; εἰ δὲ καὶ ἐφίλεις, ἵνα τί ἐπώλεις τὸν ἀτίμητον, παραδιδούς εἰς μισαιφονίαν; Φρίξον, ἥλιε, στέναξον ἢ γῆ, καὶ κλονουμένη βόησον· Ἀνεξίκακε Κύριε, δόξα σοι.

Στίχος. Λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἔμοῦ...

Ἦχος ὁ αὐτός.

Μηδεῖς, ὧ πιστοί, τοῦ δεσποτικοῦ δείπνου ἀμύητος, μηδεῖς ὄλως ὡς ὁ Ἰούδας, δολίως προσίτω τῆ τραπέζῃ· ἐκεῖνος γὰρ τὸν ψωμὸν δεξάμενος, κατὰ τοῦ ἄρτου ἐχώρησε, σχήματι μὲν ὢν μαθητής, πράγματι δὲ παρῶν φονευτής, τοῖς μὲν Ἰουδαίοις συναγαλλόμενος, τοῖς δὲ ἀποστόλοις συναυλιζόμενος· μισῶν ἐφίλει, φιλῶν ἐπώλει, τὸν ἐξαγοράσαντα ἡμᾶς τῆς κατάρας, τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξα. Ἦχος ὁ αὐτός.

Ὁ τρόπος σου δολιότητος γέμει...

Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. α'.

Μυσταγωγῶν σου, Κύριε, τοὺς μαθητάς, ἐδίδασκες λέγων· ὦ φίλοι, ὁρᾶτε, μηδεῖς ὑμᾶς χωρίσει μου φόβος· εἰ γὰρ πάσχω, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ

κόσμου· μὴ οὖν σκανδαλίζεσθε ἐν ἐμοί· οὐ γὰρ ἤλθον διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν μου λύτρον ὑπὲρ τοῦ κόσμου. Εἰ οὖν φίλοι μου ἐστέ, ἐμὲ μιμεῖσθε· ὁ θέλων πρῶτος εἶναι, ἔστω ἔσχατος· ὁ δεσπότης, ὡς ὁ διάκονος· μείνατε ἐν ἐμοί, ἵνα βότρυον φέρητε· ἐγὼ γὰρ εἰμι τῆς ζωῆς ἡ ἄμπελος.

Ἔπειτα, Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι.

Τρισάγιον· Παναγία Τριάς· Πάτερ ἡμῶν· Ὅτι σοῦ ἐστίν· καὶ τὸ Τροπάριον.

Οραπισθεῖς ὑπὲρ γένους ἀνθρώπων, καὶ μὴ ὀργισθεῖς, ἐλευθέρωσον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν ἡμῶν, Κύριε, καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Προκείμενον. Ἦχος α΄.

Γνώτωσαν ἔθνη, ὅτι ὄνομά σοι Κύριος.

Στίχος. Ὁ Θεός, τίς ὁμοιωθήσεται σοι;

Προφητείας Ἰερεμίου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(ια΄, 18-23, ιβ΄, 1-15)

Κύριε, γνώρισόν μοι, καὶ γνώσομαι. Τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν· ἐγὼ δὲ ὡς ἄρνιον ἄκακον, ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι, οὐκ ἔγνων· ἐπὶ ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρόν, λέγοντες· Δεῦτε, καὶ ἐκβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ,

καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῆ ἔτι. Κύριε τῶν Δυνάμεων, κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς· ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναθῶθ, τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχὴν μου, τοὺς λέγοντας· οὐ μὴ προφητεύσης ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου· εἰ δὲ μή, ἀποθάνη ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ, καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν· ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθῶθ, ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν. Δίκαιος εἶ, Κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ· πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ. Τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται; εὐθήνησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα; ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν· ἔτεκνοποίησαντο καὶ ἐποίησαν καρπὸν· ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν. Καὶ σύ, Κύριε, γινώσκεις με· οἶδάς με καὶ δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου· ἄ-

θροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγὴν· ἄγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν· ἔως πότε πενθήσει ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ; ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά, ὅτι εἶπον· οὐκ ὄψεται ὁ Θεὸς ὁδοὺς ἡμῶν· σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι καὶ ἐκλύουσί σε. Συναγάζεται πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν. Ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου, ἔδωκαν τὴν μερίδα τὴν ἐπιθυμητὴν μου εἰς ἔρημον ἄβατον, ἐτέθη εἰς ἀφανισμόν ἀπωλείας. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν, τῶν ἀπτομένων τῆς κληρονομίας μου, ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου τῷ Ἰσραήλ. Ἴδου ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν· καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτούς, ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτούς, καὶ κατοικιῶ αὐτούς, ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

Μετά τοῦτο. Ἐκτενὴς ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ ἀπόλυσις μικρά.